

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂSCĂ-CULTURALĂ

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 An . . . Lei 300
Pentru 6 luni . . . Lei 150

Defectul educațiunii religioase-morale din școala primară (Dovezi și răspunderi)

De Pr. Nic. Crișmarlu

Nu se poate trage la îndoială, că învățătorul a fost totdeauna cel mai important factor educativ, în școala noastră primară. Și nici astăzi, în țara noastră, deși sarcina catehizării s'a pus pe umerii preotului, învățătorul nu poate fi absolvat de rolul său primar, de a întregi opera educațiunii religioase morale în partea, unde ocupațiunea preotului în calitate de catihet, nu-i permite aceasta. Iar îndatorirea învățătorului ar consta din conducerea regulată a elevilor la sf. biserică, unde, pelângă supraveghiere, să-i îndemne la practicarea formelor cultului și să cânte cu ei ceremonii și anumite cântări, pentru cari s'au pregătit.

Aceasta era practica — până la statificarea școlilor noastre primare, — la noi cei din părțile alipite.

Deși se vorbește că ar fi o lege, care obligă pe învățătorii la cercetarea bisericeii, avem experiența, că numai învățătorii mai vechi, absolvenți ai școlilor normale confesionale, își fac această datorie. În localitățile unde funcționează aceștia, ei sunt decomun angajați și de cântăreții bisericești și, ca atari, își împlinesc și rolul de conducători și supraveghietori ai elevilor, în biserică. În deosebi, aceștia sunt învățătorii preferiți ai orașelor, unde-și împlinesc toate datorințele cu multă ambiție.

Astfel, în biserica dintr'o circumscripție a metropolei Banatului, am avut plăcerea să admir, cum cei doi învățători, între cari unul e cântărețul bisericii, își supraveghează și ține elevii în ordine. Pe urma laudei ce li-am exprimat însă, învățătorul cântăreț m'a lămurit, că un învățător din regat i-a făcut reproșuri: de ce s'a angajat de cântăreț și umbă cu elevii la biserică? Astfel, pe cât m'a bucurat purtarea celor dintâi, pe atâtă m'a întristat purtarea celui din urmă. Acesta însă nu e caz izolat azi, că învățătorii, cari au terminat școala normală de stat, toți se poartă la fel, nerecunoscându-și nici o datorință față de biserică; iar aceștia sunt învățătorii satelor și „educatorii“ nației.

Serveșc cu două exemple. În vara trecută, am luat parte, la sf. liturgie, în două comune; una aparținând eparhiei Aradului, iar cealaltă eparhiei Caransebeșului. În ambele a cântat corul, condus de câte un jăran, în mod satisfăcător. Din ambele biserici însă lipsiau învățătorii, deși erau în comune, iar școlarii, foarte pușini prezenți, erau răzleșiți printre credincioși, fără vr'o ordine oarecare. Și, la întrebare, mi-s'a răspuns, că situația aceasta se continuă în toate Du-

minecile și sărbătorile de peste an, fiind învățătorii absenți dela datorie. Deci, nu mai încapă îndoială că, acum, acesta e uzul introdus, la toate bisericile din România. Învățătorii nu vor să recunoască de fel, că sunt datori a-și extinde activitatea de educatori ai elevilor, până în biserică. *Ei au încetat de a mai educa prin exemplul propriu, de creștin evlavios: iar personalitatea lor, a încetat de a mai fi factor educativ religios.*

Iată situația, în care a ajuns educațiunea religioasă-morală a copiilor noștri, în România-Mare! Și trebuie să ne prindă mirarea și o legitimă îngrijorare, că nime nu-și ridică glasul prin adunările bisericești, de jos până sus, ca să protesteze și să pretindă dela cei în drept, remedierea răului. Pentru că, cu sistemul acesta, în mijlocul sectelor, și când întreg pondul, în Dumineci și sărbători, se pune pe premilitarism, neglijarea bisericii din partea învățătorilor constituie un mare defect în educațiunea religioasă-morală a copiilor noștri, defect ce ne va aduce un mare dezastru, cu urmări ce nu se pot prevedea.

Ca să înțelegem mai bine primejdia ce ne amenință, las să o explice următorul exemplu.

Eram în anul 1918, când încetase războiul, iar în interiorul țării noastre începuseră revoluțiile. În părțile parohiei mele erau mișcări serioase; în comuna Mănăștur, răsculații au împușcat pe notarul, la domiciliul său; celui din Jadani, i-au rănit greu grumazul, dar n'a murit. Notarul comunei mele, aflându-și viața în primejdie, a fugit noaptea. Altora li-au ars mobila afară de comună, care a fost și pătenia unui notar venit din altă parte, în comuna mea, după revoluții.

Aceștea au dat apoi, autorităților, îndemnul de a lua măsuri, pentru imblânzirea spiritelor, iar mijlocul cel mai bun, la care au recurs a fost, că au trimis ofițeri pe sate să liniștească poporul; apoi, în comuna mea, ca și în celelalte, un jandarm, în Dumineci și sărbători era prezent permanent și îndemna pe credincioși, să meargă la biserică. Iată, cum în vreme de primejdie recurosc oamenii, că biserica este instituțiunea, înzestrată cu puterea de a liniști spiritele.

Dar, oare, nu multă putere va exercita Biserica asupra elevilor, în vârsta lor fragedă, formând din ei tineri de caractere religioase-morale tari, precum ar fi să fie personalitatea învățătorului lor, pe care să-l imite, dacă acesta ar fi de caracter religios-

moral, afirmându-se ca iubitor al casei lui Dumnezeu, și stărînd în adîns, ca și elevii să-l urmeze întocma?!

Iată, singur acest exemplu, poate fi de ajuns, ca îndemn, pentru a-se lua dispozițiuni, ca învățătorii să continue educațiunea religioasă-morală până și în biserică, pentru că neglijența de acum nu se mai poate repara, mai târziu.

Biserica e locul, unde preotul, împreună cu învățătorul, activează la formarea caracterului religios-moral al copiilor. De aceea, în timpul sf. liturghii, locul învățătorului numai în biserică poate fi, în fruntea elevilor, pe cari să-i conducă și supravegheze. Și să nu se creadă, că dacă preotul e ocupat cu sf. slujbă, pe învățător îl poate înlocui o altă persoană, pentru că numai pe el îl privesc elevii ca pe un model, spre care ținesc să-l imiteze.

Abaterea aceasta a învățătorilor dela datoria educativă e un fenomen, general deci cu atât mai dureros și premedios. De aceea, dela sine se ivește întrebarea: De ce nu se aplică un *control și măsuri în consecință* pentru înlăturarea acestui grav neajuns al educației?

...Și par'că aș auzi, ca o admoniere de sus, cuvintele Mântuitorului: „*Marto, Marto, te grijești și spre multe te silești, ci un lucru trebuiește...*” La care răspunsul îmi stă pe buze: *Da, Doamne! Inșă „Om nu am”.*

Și cu toate acestea, cineva trebuie făcut răspunzător de tolerarea abaterii învățătorilor dela datoria, de care e legat însuși viitorul țării.

Iar răspunzători vor fi toți aceia, cari iau cunoștință de acest rău, și, puțând contribui la delătura lui, nu fac nici o mișcare.

Cuvântul Redacției.

Dăm curs acestui articol al veteranului preot și catihet, autor de multe ediții de manuale de religie pentru Școala primară, încă din regimul apus. Li mulțumim pentru francheta, ca și pentru temeiurile pedagogice educative, pe cari le învoca, prin scrisul de față, într'o problemă care, de multă vreme și foarte de aproape, interesează cercurile oficiale ale administrației eparhiale. Și numai atîta dorim să se știe, că ne identificăm întru toate cu autorul, pe lângă următoarele lămuriri:

Celce scrie, ca redactor, aceste șire, a avut prilejuri să elaboreze, în numele autorității eparhiale, nenumărate solicitări, adrese și memorii — către revizoratele școlare, inspectoratul școlar și Ministerul Instrucțiunii, pentru a se exopera respectarea articolului 64 din Legea învățămîntului primar, ca învățătorii să-și conducă școlarii la sf. biserică, să formeze coruri bisericesti cu ei. Dar cuvîntul nostru, repețit de nenumărate ori, n'a fost ascultat; de multeori a rămas chiar fără vr'un răspuns. Am apucat apoi calea intervențiilor: la mitropolie, la Consiliul central bisericesc, la Sfîntul Sinod. Și tot n'am ajuns acolo, unde poruncesc slova legii și interesul unei bune educații naționale.

Astfel, C. Sa Păr. N. Crișmaru, spune lucruri dure-roase, dar adevărate, cari trebuiesc remediate!

N'am putut să-i refuzăm ospitalitatea; și nici n'am fi avut de ce, când și noi, în cadrele oficiale, constatăm aceleași neajunsuri.

Dacă birocrațismul nu poate duce lucrurile la doritul liman, nu e nici o vină să cerem și ajutorul opiniei publice, în numele căreia scrie și părintele N. Crișmaru.

Suntem bucușori, de alta parte, că scrisul Părintelui N. C. se încadrează în nota atîtor corective duhovnicești, în-cepute real, în viața publică. Și ne place, deci, să nădăj-duim o *îndreptare apropiată, și în această privință!*

Mergerea la biserică—obligație națională

Sub acest titlu, scrie „Telegraful român”, la loc, de frunte, câteva informații, pe cari ținem de cuviincios să le relevăm. E vorba de anumite decizii ministeriale (Min. Muncii, No. 142.972 din 5 II, de Interne No. 141.628 din 3 II, și al Justiției cu No. 141.627 din 3 II. a. c.), cuprinzînd dispoziții pentru reglementarea repausului dominical și a sărbătorilor legale.

Răul, însă, totuși, nu e vindecăt cu atîta. Mai trebuia ceva, ce a cerut P. V. Consiliu arhiepiscopesc dela Sibiu, ca autoritățile civile și militare să deie exemplu de cinstirea acelor zile, prin participarea la sf. biserică. La țară, în special, să fie închise, măcar în timpul sfintei liturghii, cancelariile comunale; să înceteze licitațiile, încasările de impozite și de dări; să oblige pe funcționarii comunali de a participa la sf. slujbă, în toate Duminecile și sărbătorilor naționale.

Ziarele din capitală vesteau, zilele trecute, că Guvernul a aprobat această cerere, dînd ordin în consecință Prefecturilor și celor în subordinea acestor.

Dacă e așa, e foarte bine. Dacă, însă, n'ar fi sosit asemenea dispoziție, nimic nu împedecă — ci, din contra! — pe autoritățile noastre eparhiale să facă solicitări în acest senz, până la o deplină biruință, care ar fi în fotosul Neamului.

La Buna-Vestire

Meditație de Pr. A. Cuzneșov

Iubite creștine, ce să ți zic în ziua de astăzi? Să-ți zic: plîngi! Dar tu poți să-mi răspunzi: Cum? să plîng, când bucuria e vestită la tot pămîntul?

Să-ți spun: bucură-te? Atunci alții pot să-mi răspundă: cum? astăzi să ne bucurăm, să ne veselim, Vineria, adecă în ziua în care însaș bucuria întregului neam omenesc Iisus Hristos, a murit?

Mai mult chiar, s'ar putea pune întrebarea: Putem forța, să se bucure, pe acela care de loc nu e dispus pentru bucurie? De sigur, foarte greu. De asemenea e greu, să îndemni la lacrimi pe acela, care e plin de bucurie și de voie bună. E natural, să lăsăm pe fiecare cu dispoziția lui sufletească, așa cum este. Numai dispoziția aceasta să fie călăuzită în direcție cuvenită.

Te întreb deci: Inima ta astăzi e plină de bucurie? Bucură-te! Sufletul tău astăzi trăiește durere amară? Plîngi! Și lacrimile și bucuriile sunt potrivite pentru ziua de astăzi. Pentru că astăzi auzi bunavestire a sf. Inger, că Prea Sfînta Fecioară Maria va naște pe Fiul lui Dumnezeu. Deci, bucură-te!

Iar dacă inclini să plîngi îți zic: Plîngi! Pentru că păcatele tale și ale noastre a tuturor au pricinuit venirea Dumnezeescului Fiu aici pe pămînt, suferințele Lui, moartea Lui. Oare putem să nu plîngem la gîndul, că astăzi Fiul lui Dumnezeu a murit, datorită răutății noastre?

Nu se preling pe fața ta lacrimi? — Bucură-te! Pentru că astăzi Sf. Maria a primit cereasca solie, că Fiul lui Dumnezeu — pentru tine, pentru eliberarea ta de blăstămul păcatului, — din Ea primește trup omenesc.

Cum să nu te bucuri la gândul, că prin moartea Mântuitorului nostru s'a deschis calea mântuirii noastre? Puterea morții vecinice e nimicivă și bucuria și înfristarea ta, astăzi, sunt bineplăcute lui Dumnezeu.

Iată ce ne spune și prologul din 15 Aprilie. — Doi frați ieșind din mănăstire au căzut în păcatul greu. Dar dându-și seama de căderea lor, ei imediat s'au întors în mănăstire. Acolo și-au mărturisit păcatul înaintea stareșului. Stareșul, după ce i-a ascultat, li a dat un canon și anume: fiecare dintre ceie păcătuișeră să steie în chilie, separat, fără să comunice cu cineva și să se hănească acolo numai cu pâine și apă. După ce a expirat canonul, stareșul a avut o vedenie minunată, prin care i-s'a descoperit, că celorce păcătuiseră li s'au iertat păcatele. Imediat stareșul i-a chemat la sine. După ce dânsii s'au prezentat, cu surprindere au constatat, că înfățișarea lor este contrastul cel mai evident. Unul dintre ei a fost plin la corp și față, ca și când dânsul ar fi fost nutrit cu cele mai alese bucate. Pe fața lui radia mulțumirea și voia bună. Iar celalalt a fost slab și uscat la trup, ca unul care a răbdat o foame mare, iar fața lui a fost acoperită cu tristeță amară. Mirându-se de aceasta deosebită, stareșul a întrebat pe fiecare, cum a petrecut timpul în singurătate?

Primul a răspuns, că el s'a bucurat ziua și noaptea și a mulțumit Prea-Bunului Dumnezeu, care nu l-a lăsat să piară în păcate, ci, mărturisindu-se, a ajuns să se mântuiască. Iar celalalt a răspuns stareșului, că el neîncetat a plâns pentru păcatul său și a cerut iertare.

Asfel unul prin bucurie, iar altul prin lacrimi a primit iertare și mântuire.

Și bucuria și înfristarea pentru Domnul e mântuitoarea sufletelor noastre. (2 Cor. 7, 8 11).

Deci, iubite frate, astăzi ca și totdeauna, dacă ești dispus pentru bucurie, — bucură-te întru Domnul, iar de vei să plângi, plânge Domnului pentru păcatele tale.

Care liturghie se va slugi la Bunavestire de acum?

Iată o întrebare, ce ni s'a pus din prilejul că sărbătoarea Bunavestiri, în acest an, după calendarul îndreptat, cade pe ziua de Vineri din săptămâna a treia din Paresimi.

Răspunsul este limpede. Urmând practicei codificate prin canonul 49 dela Laodicea (364), canonul 52 al Sinodului VI ecumenic dispune (după Pidalionul dela 1844) următoarele: „Întru toate zilele ajunării sfintei Paresimi, afară de Sâmbăta și Dumineca, și de sfânta zi a Bunavestiri, să se facă „sfînșita liturghie a celor mai înainte sfînșite“. Deci liturghia darurilor înainte-sfînșite este exclusă în ziua de Bunavestire.

Explicația ni o dă „tâlcuirea“ acelulași canon: „Zilele sfintei Patruzecimi sunt zile de plângere și de umilință; iară a se proaduce jârtvă deplină... se socotește pricină de sărbare, de bucurie și de prăznuire... Iară Sâmbetele, și Duminecele, ca niște zile mai lene, și nu de post, așijderea și în ziua Bunavestiri, ca una

ce este început și cap al Mântuirii... iartă a se săvârși jârtva și liturghie deplină“.

Acest caracter special al Bunavestiri, ca zi „mai lină“ în decursul postului, îl vedește și nota din mineiului zilei, îngăduind, drept „mângăiere“ fraților de mănăstire, gustarea de pește și vin.

Liturghica profesorului Dr. T. Tarnavski (edit. I. pag. 582), spune încă și mai mult: „În postul patruzecimei, chiar și în Vinerea mare, totdeauna să se plinească la Bunavestire, liturghia deplină“. Iar mai apoi (la pag 583) spune: „La Bunavestire, în orice zi s'ar întâmpla, se face liturghia sfântului Ioan Cristosostom“.¹⁾

Tâlcuitorul canonului 49 Laodicean (Pidalion) admite, în cursul Patruzecimei liturghie în senz propriu — pe lângă zilele de Sâmbăta și Dumineca, precum și de Bunavestire — încă și praznicul întâmplării Domnului.

Prin urmare, în cazul Bunavestiri de acum, din Vinerea a treia a Patruzecimei, în mod neîndoișos este exclusă liturghia darurilor înainte sfînșite; iar în locul ei ni-se indică liturghia sfântului Ioan Gură de Aur.

O mică nedumerire stărnește mitrop. A. Șaguna (Echiridion, p. 134), când, tâlcuind canonul 52 al Sinodului VI ecumenic, se pronunță pentru liturghia sfântului Vasile. Dar, deoarece zilele de slugirea acestei sfinte liturghii sunt stabilite fix la cifra de zece peste an — între cari nu fixează și cazul semnalat de Echiridion — e evidentă concluzia pentru slugirea liturghiei sfântului Ioan Gură-de-Aur. Firește, ea va fi slugită — în legătură cu înd caștile din Triod, dela lit. T. — precedată de Vecernie.

Ceeace spunem aci e părerea noastră și nu explicație cu caracter oficial.

Biserica lui Hristos

De Pr. Căp. Dr. Teodor Potcaș.

II.

Biserica lui Hristos a creat o lume complet nouă, prin ea s'a început o eră absolut nouă; s'a schimbat definitiv fața pământului! Locul odiului cu care păgânii se vexau viceversa l-a ocupat simpatia ce pe creștini i-a unit într'o singură inimă și într'un singur suflet. (Faptele Sf. Ap. IV. 32.). Păgânii mirându-se de această coeziune solidară, exclamară: „Priviți, cum se iubesc aceștia unul pe altul!“ Aroganța, ce otrăvise fatal virtușile păgânilor mai buni, a cedat loc modestiei, blândeșii. Cei mari și puternici nu se lăudau mai mult cu lucruri profane, cu onoruri și osane laice, ci voluntar au ales pentru sine înșii cuernicia și defăimarea. Cei bogăși nu se desfătau deja în comorile lor, ci le considerau bunuri primite împrumut dela Dumnezeu, ca să le împartă cu cei săraci. Filozofii și erudiții nu se îngâmfau cu științele lumesti, ci primordial căutau înțelepciunea supremă, adică cunoștința Domnului Iisus Hristos. Științele, artele și meseriile dobândeau progres remarcabil; grosolănia moravurilor se preschimbau succesiv în curaj uman și evlavie.

Aceștia sunt în general efectele, rezultatele și

¹⁾ Tot așa se exprimă și Tipicul gr.-cat. de Gherla al viearului de odinioară Tit. Bud. (pag. 95): „Oricând cade Bunavestirea, are totdeauna liturghia sfântului Ioan“.

consecvențele pe cari creștinismul le-a cauzat îndată la întemeierea sa majorității mărturisitorilor lui. Dar acestea nu demonstrează oare evident origina și substanța divină a religiei noastre ortodoxe? Omul cunoaște pomul de pe fructul său. Școala cărui filozof mirean a educat atâți discipoli și așa virtuoși, ca școala lui Hristos? Nimeni să nu calomnieze pe credincioșii ortodoksi, afirmând tendențios că în ei nu se manifestă semne așa lucide și îmbucurătoare ale creștinismului, ca în Faptele Apostolilor, unde ni se relevă multe laude cu privity la primii creștini. Deși dar aievea sunt în prezent unii, cari numai cu numele se știu creștini, nu însă în credință și în modul lor de viață. Iar fiindcă exact credința și viața virtuoașă formează creștinismul, pentru aceea degeaba vom căuta reușita creștinismului în acei oameni în cari nu există creștinismul însuș.

De vom rezuma în memorie cele precizate până aci, ce orbi, surzi, muși și impietriți cu inima vor părea toți acei cari cutează să dubiteze în adevărul unei așa religii, pe care Dumnezeu a confirmat-o cu atât de numeroase profeții și minuni; pe care atât de mulți martiri au pecețuit-o cu sângele lor scumpi; pe care atât de mulți savanți au mărturisit-o cu neclintită convingere; iar multe neamuri au apărut-o cu riscul vieții lor! Ei bine! Să ne documenteze necredincioșii schismatici, eretici, apostazi, sectari: cum s'a putut întâmpla că religia, care se opune vanității, voluptății, aroganței, sensualității; care s'a propagat inițial de niște bărbați săraci și deconsiderați; care s'a persecutat în durată mai multor secole, totuș s'a răspândit peste toată lumea și aduce la ființă nouă generație umană? Dacă asta s'a întâmplat prin minune, și așa fiind, religia aceasta a înființat-o Dumnezeu; căci minuni nu mai Dumnezeu poate face. Iar de s'ar fi întâmplat fără de minune, atunci minunea cea mai mare ar fi aceea, că toată omenirea a crezut și acceptat doctrine așa de nepricute prin pur rațiune, fără minunei numai în urma predicilor câtorva pescari autodidacți.

Da. Pentru că, deși lumina credinței lucește mai splendid decât soarele, totuș rămân în obscuritate toți, acei cari cele dumnezeiești le judecă după pasiunile lor triviale și sensualitatea lor bestială: „*Omul neduhovnicesc nu primește adevărurile Duhului lui Dumnezeu, căci pentru el sunt nebunii și nu poate să le înțeleagă, fiindcă trebuie să judece duhovnicește*“. (I Corinteni II. 14). Doi oameni destrăbăleți conversând odată despre religie, după mai multe evenimente discutate între oaltă cu aluziune ironică la cele sacre, unul se revoltă consternat, zicând: „*Taci, te rog! Ce folosesc dubile noastre nebunii! Noi, dacă am avea credință mai multă n'am fi așa de corupți și degenerați!*“ Intr'adevăr, corectă declarație și demnă de remarcă, pentru că fiecare să învețe din ea. Doar adevărul creștinismului îl cunoaște numai cine vrea să acționeze în conformitate cu poruncile aceluia; și nimic nu întărește credința așa de bine, cași când creștinul viețuiește în virtutea credinței. De asta Domnul Iisus învăța în templu, vorbind iudeilor: „*De vrea cineva să facă voia lui Dumnezeu, va cunoaște despre această învățătură dacă este dela Dumnezeu sau dacă Eu o rostesc dela Mine*“. (Ioan VII. 17). Căci preschimbările și consecințele măntuitoare pe cari creștinismul le-a cauzat în general la început, se relevă și la unele persoane cari concep în s'flet creștinismul și-l aplică extern în conduita lor. Așa e convîngerea fermă, ce ridiculizează fiecă ezițanță; așa e statornicia ce nimic

n'o poate clinti sau înclina; așa e ura către lumea perfidă, ce tot pământul îl consideră a nimica, pulbere; așa e pacea sufletească, ce lumea nu poate s'o dea. Aceste influențe eficace știința profană și filozofia laică nu le poate cauza, nu le poate înviora și aduce la ființă; aceste fructe le produce numai pomul vieții al creștinismului, pe care l-a sădit însuș Dumnezeu. Prin urmare; *numai creștinismul poate fi religie adevărată și dumnezească!*

E de comun cunoscut cum cugetă epoca noastră ultramodernă despre credință și ce nebunește procedează toți acei oameni cari urăsc religia revelată; sau făuresc înșiși credința după priceperea și plăcerea lor proprie; sau se mulțumesc cu orice religie! Există Dumnezeu, subsistă religie. Această constatare nimeni n'o poate nega, căci acest adevăr e infiltrat adânc în sufletul omului. Omul e basmă sie însuși, nu găsește nici o liniște până când nu recunoaște pe Dumnezeu și eternitatea, până când prudența, și voința sa n'o pune sub jugul dulce și ușor al credinței sfinte. Iar această credință, această religie, ce pe el îl înalță peste animale, îl luminează, îl înobilește și liniștește; nu e pur cunoștință de inteligență și nu e înțelepciune lumească, ce ar crea o însuș omul. Chiar nu! Pur prudența nu poate da nici o siguranță sau măcar posibilitate; precum o demonstrează asta palpant nenumăratele erori și contradicții de aproape șase milenii ale filozofilor lumești.

Religia ne-a dăruit-o Dumnezeu, Care însuș a grăit din cer către oameni, a învățat pe patriarhi, a inspirat pe profeți și în fine a trimis pe Unul-Născut Fiul Său Iisus Christos. El este calea, adevărul și viața. El este calea, căci singur El S'a pogorit din cer, ca pe noi să ne conducă acolo. El este adevărul, căci El e nu numai Om, ci simultan și Dumnezeu, Care din eternitate e în sânul Tatălui; prin urmare, El ne-a adus la cunoștință și cele ce El le știe din eternitate. El e viața, căci prin moartea Lui a împăcat dreptatea și nouă ne-a câștigat iarăși viața eternă, ce am pierdut-o prin păcatele noastre. De asta, toți acei cari caută calea mântuirii, adevărul dumnezeesc și viața eternă, se obligă să creadă în Christos, să-L urmeze pe El, Care zice: „*Eu sunt lumina lumii; cel ce vine după Mine nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții*“ (Ioan VIII. 12). Așadar singura dumnezească și măntuitoare religie este numai religia lui Christos „Religia, ce în durată de patru milenii s'a simbolizat și pregătit prin religia mozaică, iar de aproape două milenii e răspândită peste toată lumea, confirmată cu nenumărate minuni, pecețuită cu sângele multor milioane de martiri, persecutată permanent de iad și lume, neschimbată și neînvinsă niciodată, stând până'n ziua de astăzi pe temelii credinței apostolice, ca cea mai mare minune, despre care forțată e să facă mărturie chiar și necredința, fiindcă n'o poate explica firește.

Prin urmare, singura adevărată religie este doctrina, știința lui Christos, adică creștinismul. Dar unde-l vom găsi acest creștinism? Sufletul sincer și bine preocupat de mântuirea sa, de fapt, nu fără motiv întreabă aceasta. — Doar ce face Domnul Iisus a prezis dinainte ucenicilor Săi, constatăm cu regret că s'a și împlinit exact: „*veni-vor zile când veți dori să vedeți una din zilele Fiului Omului și nu veți vedea. Și vă vor spune vouă: Iată acolo este, iată aici; nu vă luați după ei.*“ (Luca XVII. 23, 24), „*Atunci, de zice cineva: Iată Mesia este aici, sau dincolo, să*

nu-l credeți. Căci se vor ridica Christoși mincinoși și prooroci mincinoși și vor da semne mari și minuni ca să amăgească, de va fi cu putință și pe cei aleși. Iată, v'am spus de mai înainte. Deci de vă vor zice vouă: iată este în pustie, să nu ieși; iată este în cămări, să nu credeți." (Matei XXIV, 23—26). Durere, azeasă profeție s'a împlinit deja în timpul apostolilor. S'au ivit învățători perfizi, cari au vestit ce-i drept pe Domnul Christos, — dar altminteri de cum propagau apostolii. Și dela timpul apostolilor începând și până'n prezent au fost neconfenți creștini cari au crezut unor învățători mincinoși, cugetând și zicând în imbecilitatea lor: „Pe Christos îl predică și aceștia. Oare greși-vom de?, dacă îi vom asculta și urma pe dânșii? Doar pentru aceea noi vom rămânea și vom fi tot numai creștini!” Apoi conform acestui principiu sunt foarte multe confesiuni sectare și'n epoca noastră, cari toate cred întru Christos, cari se nu mesc pe sine creștine, totuși în dogmă se osebesc de oalță, ca cerul de pământ. „Oare s'a împărțit Christos?” Adică sunt oare mai mulți Christoși, ca din acei să putem alege pe placul nostru? Vai o bire omenească vrednică de milă! Precum numai un Dumnezeu adevătat și numai o singură religie adevărată există; asemenea este numai un Domn Christos și un creștinism. Iar Christos, Care e Adevărul absolut, n'a putut învăța într'o sută de moduri și feluri, nu s'a putut contradice pe Sine. Dar unde vom găsi deci pe adevăratul Christos, adevăratul creștinism? În Biserica lui Christos!

„Mai multă conștiință“

— În chestia alegerilor eparhiale —

Cele de mai jos le reproducem din „Telegraful român“ (13 Martie), în deplin acord din partea noastră:

Delegația permanentă a Consiliului central bisericesc a luat, recent, o hotărâre anapoda: să intervină la Ministerului Cultelor, ca să se dea un decret-lege pentru amânarea alegerilor eparhiale și pentru prelungirea mandatului actualilor Adunări eparhiale.

Nu vrem să discutăm căderea a acestui „for“ de a purcede la astfel de statuări. Altceva vrem să scoatem la iveală în acest act. Și anume: uluitoarea lipsă de logică, pe care o vedește această delegație, care, fiind chemată să opere autonomia bisericească greșe căreia există și ea, se comportă ca și când n'ar exista nici o autonomie, cerând Ministerului să emită decret-lege într'o chestiune intern-bisericească. E, în această hotărâre, un greșav lașus de auto-conștiință, o amnezie subită a identității proprii.

Dacă Biserica ortodoxă este autonomă în Statul nostru, atunci numai ea are căde ea să decidă în chestiunile ei interne. Numai ea este competentă să prelungească valabilitatea mandatului unora din forurile sale; numai ea are dreptul să decidă în privința funcționării organelor sale. Cum să dea Statul putere nouă unor corporații bisericești? Puterea în Biserică, cu alte cuvinte: puterea Bisericii, emană dela Stat? Nu-și dă seama delegația permanentă că, prin ținuta ei lipsită de demnitate, tinde să coboare însăși Biserica de pe pedestalul independenței sale și să o facă o anexă, un departament al Statului?

Atragem respectuos atenția Sfântului Sinod asupra acestei grave eclipse de conștiință a Delegației permanente a Consiliului central, rugându-l: să intervină grabnic pentru salvarea demnității Bisericii.

Dacă e necesar, ca stegarile pentru Adunările eparhiale să fie amânate și mandatul celor vechi să fie prelungit, să o facă forurile Bisericii.

Despre ce să predicăm?

25 Martie. **Bunavestire.** Cuprinsul troparului praznicului de azi, este vrednic de toată luarea aminte. „Astăzi este începătura mântuirii noastre“ ne spune acest tropar. Oare facem și noi parte din numărul celor, pentru cari praznicul de azi este începutul mântuirii?

Trebuie știut — întâi de toate — că mântuirea nu e ceva ce s'ar cuprinde numai în vorbe sau oarecari lucruri, pe cari e de ajuns să le cunoaștem și să le aprobăm. Mântuirea — chiar cea vremelnică — se cuprinde în scăparea de rele și necazuri. Scăpare vădită, simțită, integrală și neuitată. Totuși — mai văditos — trebuie să fie mântuirea de necazurile cele vecinice, de relele cari osândesc pentru vecie, de cari nimeni, afară de Dumnezeu, nu ne poate mântui și pentru a căror nimicire, astăzi se face zămislirea cea fără sâmbânț, Fiul lui Dumnezeu făcându-se Fiul Fecioarei pentru mântuirea noastră.

Aceste rele osânditoare pentru vecie și necazuri sufletești sunt: 1. Intunecarea minții prin căderea cea dintâi în păcat, întunecarea prin care am lepădat lumina cuvântului lui Dumnezeu. 2. Stricarea voinții, prin care depărtându-ne dela voința lui Dumnezeu, mergem împotriva rânduielilor firii, făcându-ne robi patimilor de tot felul. 3. Stricăciunea inimii, prin care abătându-ne dela Dumnezeu ne-am dat tuturor desfătărilor păcătoase, viețuind după pofta lumii ce ne încurjură.

În cunoștința acestora, cuvine-se să ne întrebăm: oare suntem noi pe calea mântuirii ori a osândirii? Mântuirea va începe numai atunci, când mințea noastră va avea lumina cunoștinții celei adevărate despre Dumnezeu Mântuitorul nostru și despre chemarea noastră. Când voința noastră stingheră va fi legată în cămară voinții Dumnezeiești și îmbrăcată cu puterea de a se împotrivi isptisilor și gândurilor rele. Când inima noastră va cunoaște acea bucurie duhovnicească a lucrurilor, pe cari ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului păcătos nu s'au suit nici nu se pot sui.

Celce simte o cât de mică îndreptare și întărire în acest sens, cu o micșorare a relexor cari bântue azi omenirea, poate zice cu tot dreptul că mântuirea a început și pentru el și că ziua de azi este și pentru el cu adevărat ziua Bunavestirii.

27 Martie. **Dumineca III-a din post, a Crucii.** În fața noastră stă azi Crucea Domnului nostru Iisus Hristos. Biserica dreptmăritoare o preamărește cu imnuri de laudă, creștinii dreptcredincioși o sărută și se închină ei cu credință, iar Domnul și Mântuitorul cel răstignit pe ea, ne cheamă să-i urmăm. (Marcu⁸⁹⁴;

Privind cu atențiune Crucea Domnului, căutând să pătrundem sensul ei spiritual, vom desprinde multe învățăminte mântuitoare.

Astfel, Crucea ne amintește de patimiile Domnului, pe cari de bunăvoie le-a răbdat pentru noi ca să ne răscumpere din robia păcatului. (I. Petru 2²⁴; Rom. 6⁶). Crucea este pomul vieții prin care noi ne botezăm întru viața cea nouă (Col. 2¹⁴; Rom. 6⁴). Însuși Mântuitorul numește răstignirea sa pe Cruce, botez. (Luca 12⁵⁰). Crucea este lemnul cel dulce care îndulcește amărăciunile acestei vieți, precum oarecând în pustiu lemnul cel pus în apa amară din Marea, a îndulcit-o. (Exod 16²³⁻²⁵).

Crucea este semnul biruinții, drapelul Împăratului Hristos, ce ne aduce aminte de biruința Lui asupra morții și ne îndeamnă să luptăm și noi ca niște buni soldați ai lui Hristos, soldați ai duhului și credinții. (II. Tim. 2₃).

Crucea este mândria și lauda adevăru'ui creștin. (Galat. 6₁₄). Ea este semnul dragostei nemărginite a lui Dumnezeu față de om. (Rom. 5₈).

Cuprinzând toate la un loc, vom ajunge la concluzia unică ce se impune: Viața întreagă dela leagăn la mormânt — a fiecărui creștin trebuie să fie umbrită de drapelul Crucii.

Chiar din momentul ieșirii șale din botez, omul intră în rândul ostașilor lui Hristos (Galat. 3₂₇). Din acest moment, creștinul nu trebuie să părăsească nici pentru o clipă semnul sfânt al Crucii. Cu acest semn, ca și cu o pecete sfântă trebuie să se însemneze el, pentru a se deosebi de lumea credincioșilor și pentru a isbândi cu bărbăție în lupta sa cu vrăjmașii mântuirii.

Căci sunt și vrăjmași ai mântuirii prin Cruce. (Filip 3₁₈₋₁₉). Au fost, sunt și vor fi. Acela însă care se rușinează a purta cu demnitate drapelul credinții sale înaintea lumii întregi, care se rușinează să poarte insignele sfinte ale vredniciei sale de creștin, acela disprețuiește pe toți cei de o credință cu dânsul, disprețuiește pe însuș celce ne-a dat acest drapeu, pe Iesus Hristos și cu tot dreptul i se vor aplica cele spuse de Mântuitorul la Marcu 8₃₈.

Vom mai arăta în câteva cuvinte și necinstirea ce se aduce Crucii prin neîngrijirea cimitirelor și mai ales prin necreștinescul obicei de a arde crucile vechi și a le lăsa neînlocuite. Nu există în lume o prăvălie mai tristă decât mormântul fără Cruce.

Hristos prin moartea sa pe Cruce ne a lăsat nouă împărăție, (Luca 22₂₆; Ioan 12₂₆).

Sceptrul acestei împărății este Crucea Domnului. Pentru a primi împărăția trebuie să primim și să purtăm și sceptrul. (Marcu 8₃₄). De nu, în veci nu vom gusta din pacea și slava acestei împărății. Mat. 10₃₈).

Cronici

Ședințele Sfântului Sinod au fost reluate. Cu acel prilej s'a luat în discuție proiectul de regulament prin care se reglementează motivele canonice de divorț și procedura pe care trebuie s'o urmeze instanțele îndreptățite să pronunțe hotărârile de desfacere a căsătoriilor.

S'a discutat apoi, proiectul pentru modificarea dispozițiilor din statut, art. 16 și 17, cu privire la disciplina bisericască, precum și chestiunea răspundirii cărților religioase morale, stărându-se asupra modalităților ca credincioșii să nu vină în contact cu cărțile rele.

Deasemeni, s'a luat în discuție procedura de votat pentru trecerea la ortodoxie și înăsprirea disciplinei bisericăști, în materie de dispensă pentru nunți în post. („Universul“).

Ședințele urmează.

O blasfemie uniato-catolică e titlul unei comunicări, ce o face „Legea Românească“ (No. 5) despre o sărbătoare „catolică“, ce s'a ținut în București, în cinstea Papei Pius XI. Cu acel prilej (semnalăm prea de-ajuns și numai atâta) părintele canonic Ioan Georgescu, cunoscut cititorilor noștri, a cuvântat, mai di-

hai decât alții, inspirat de sf. Caterina de Siena, în chipul următor: „Papa e dulcele Hristos pe pământ. Pe când în sf. Eucharistie, El se află în chip nevăzut, în Papa El e de față în mod văzut; prin acesta hotărăște El adevărurile de credință și de morală; prin acesta cârmuește biserica“. „Legea Rom.“ citează du pă revista catolică „Farul nou“ din 13. II. 1938. Deci, autentic.

Papalatria dlui canonic dela Oradea nu e nici măcar originală. Scrânteli și eresii de felul acesta au fost roșite și în evul mediu, Alvarus Pelagius din veacul XIV spunea oblu, că papa e Dumnezeu, nu om. Iar un librar „papal“ din Paris, Letaille, a spus o 'nainte de d. canonic, că papa-i, între altele, și... „ostie“, va să zică: cuminecătura!

Te miri, cum de i mai rabdă Dumnezeu și societatea, cu asemenea scrânteli și erezii!..

„Raft cu cărți din alte părți“: va fi rubrica ce o deschitem, cu caracter bibliografic și aceasta, îndată după rubrica bibliografică de până aci. Vom proceda adică, pe viitor, așa că la rubrica bibliografică de până aci vom face dări de seamă despre opere mai mari, sau de-o importanță mai largă. Iar în „raftul“ ce deschidem vom înregistra lucrări mai mici — bune și ele — asupra cărora, însă, nu vom zăbovi prin dări de seamă, ci numai menționându-le pentru orientarea cetitorilor noștri, ca și pentru a Bibliotecii eparhiale, de a le achiziționa.

De altfel, în chestiunea aceasta nădăduim să revenim cu explicații mai largi și cu proiect concret, pentru a face să circule cărțile bune, de orice fel, mari și mici, în tot cuprinsul Bisericii noastre.

Bursierii teologi din Polonia, cum citim în „Apostolatul“ dela București, își au, în Varșovia, un cămin studențesc, întreținut de Statul polon, care le asigură burse. Guvernul polon arată cea mai mare sollicitudine față de acești bursieri români. Ei înșiși, în conferințe, între olatii și pentru alții. Cancelaria căminului mai face și aceea, că retribue asemenea conferințe, dând astfel posibilitate studenților, ca și în acest chip să ajungă la câte-un favor. Bine-ar fi, dacă am avea și din mitropolia noastră, bursieri în Polonia.

Președintele unei filiale ateiste din gara Nicolae Paloma (Rusia sovietică), cum celim în „Apostolatul“ (București), era căutat, într'o chestiune foarte urgentă. După multă trudă, a fost găsit, într'o — biserică, unde primea sfânta împărtășanie! Lucu ușor de înțeles: Din inima omului — care, în mod firesc, este creștină — nu se poate, așa de ușor, desrădăcina religia.

În Moscova, înainte de revoluția bolșevică, erau 1624 biserici ortodoxe, 5 romano-catolice și 3 protestante; astăzi mi sunt 26 biserici ortodoxe și 2 romano-catolice. În toată Rusia erau de toate 410 biserici romano-catolice; astăzi mai sunt din ele abia 11 și 10 preoți. Va să zică nu numai execuții politice, suprimări de vieți, pe gratis, sau pentru mici bănueli, ci și instituții vechi, prin care palpita viața întreagă a unui uriaș popor, cum a fost biserica ortodoxă, devin cu 'nctul una cu pământul. Progres, cultură, civilizație, umanitarism... halal de ele!

(p. d.)

Bibliografii

Dr. Const. C. Pavel: *Problema răului la fericitul Augustin.* Studiu de filosofie morală, București 1937 Pag. 227. Prețul 100 Lei.

Cartea aceasta, a unui tânăr teolog, cuprinde un număr o tratare a problemei la fer. Augustin, marele gânditor creștin, ci și o privire critică a chestiunii, în concepția celor mai de seamă gânditori și mai ales a Părinților și scriitorilor bisericești, și tinde să fixeze atitudinea gânditorului ortodox față de o problemă așa de importantă. Lucrarea a fost susținută ca teză de doctorat și bine apreciată. Ea poate aduce mare folos clerului ortodox, întrucât, pelângă nota de erudiție, o are și pe cea de utilitate practică, putând servi ca material de predici, conferențe religioase, meditații și de edificare religioasă. O recomandăm, cu aprobarea cuvenită din partea autorității eparhiale. Cartea se poate procura prin Librăria diecezană, ori direct dela autor, București, Str. Grăd. I. Drăgălina No. 10.

Raft cu cărți din alte părți

Pr. Anton I. Popescu: Viața și nevoințele P. Cuv. Părintelui nostru, Nifon, patriarhul Tarigradului. H. și, 1938. Are 48 pag. mici. Prețul 3 Lei, exemplar cartonat. Face parte ca No. 2 din editura „Cartea Creștină” a sf. Episcopiei a Hușilor. E vorba de patriarhul Nifon, chemat în Țară, ca mitropolit, de Radu Vodă, numit Cel Mare.

Protoieru Teodor Petrovici: Cărțică de Rugăciuni, Chișinău, 36 pag. mici. Preț Lei 5. (Pentru școlari).

Același: Vorbiri despre moartea omului, și înmormântarea lui Chișinău, 1934, Pag. 24 Format mare Preț: Lei 15.

A. elăș: Convorbiri cu copiii despre sf. sărbători mari bisericești. Chișinău 1937 Pag. 75, Format mare. Preț: Lei 20. Toate trele, bune. Autorul e prof. de religie în Chișinău.

Intrebări și mici răspunsuri

8) *Cum să se țină sf. liturghie înainte-sfințită, când cântăreții nu știu să cânte rânduiala acestei liturghii, iar poporul umblă după treburile sale economice? Ce-i de făcut în astfel de împrejurări?*

(Un nedumerit)

Răspuns: Datoria de a sluji liturghiile înainte sfințite este o prescripție liturgică, pentru postul Invierii Domnului. Dacă n'au fost slugite, a fost un abuz. Ceeace se cere acum e intrarea în legalitate, cum s'ar spune. Dacă poporul umblă după treburile economice în vremea acelei slugiri, aceasta nu poate schimba nici rânduiala liturgică, nici ordinul dat în cauză. Preotul are datoria să slujească la altar, la timpurile prescrise, fără considerare la numărul credincioșilor, cari iau parte la slujbă. Tocmai în vederea acestei absențe a poporului pe vremea cât muncește la câmp s'a ordonat slugirea deniilor de Mercurea și Vinerea.

Dacă cântăreții refuză de a colabora la aceste servicii, e datoria preotului și a consiliului parohial să chibzuiască în cauză, deoarece nici un serviciu divin nu poate fi împedecat din pricina absenței cantorului. Nu cântărețul, ci preotul e indispensabil.

Iar decumva cântărețul nu știe cânta la asemenea servicii divine, acum reintroduse numai, să citească măcar, recitativ, textele respective.

Dar, mai ales, unde sunt doi preoți, nu poate fi de loc vorba de vr'un impediment, deoarece preotul de al doilea,

adeacă celce nu celebrează, dator și dealfel să fie de față la toate serviciile, va trebui să provadă însuși strană, în absența cântărețului.

Dați lui Dumnezeu, celece sunt ale Lui!

Informații

Marea jale a d-lui Popescu Tudor, dela București, o vestim și noi, citorilor noștri, mai ales preoți, cari cunosc bine acest nume și pe purtătorul lui, ca un cald și de totdeauna apărător al Bisericii și Clerului. În zilele trecute, din prea frumoasa și creștineasca sa cunună familiară, s'a rupt, prin mâna aspră a Destinului, una din cele treisprezece odrasle, băiatul său *Ștefan*, coleg de școală o vreme cu Marele-Voevod Mihai, până la desființarea școlii, iar apoi trecut la liceul militar din Târgu-Murăș. Aici, îmbolnăvit grav, a decedat. Și când iubitorul său tată i-a grăbit la catafalc pentru cele din urmă datorii pământești către scumpul său fiu, l-a ajuns, la catafalc, avizul telegrafic despre moartea soției sale, *Ecaterina*, duloasa și pilduitoarea mamă, care, fiică de preot fiind, din casa părintească a transplantat în casa soțului său frica de Dumnezeu și curajul vieții și duloșia de mamă, din care a rodit pilduitoarea familie de model, ca spor în număr și'n buna creștere.

Profund mișcați și cu sentimente, cari trec dincolo de limita unei prietenii vechi, scriem aceste șire, întru pomenirea celor doi răposați și pentru mângâierea, în primul loc, a soțului și părintelui, de două ori îndurerat.

Cei răposați, odihnească cu dreptii lui Dumnezeu, iar celor rămași — mângâiere și ajutor de sus.

Rezultatul examenelor de capacitate preotească a candidaților de preoți. În ziua de 28 Februarie a. c. s'au ținut examenele de capacitate a candidaților de preoți, la Consiliul Eparhial din Arad, cu următorul rezultat:

a. **Alexandru Alda** cl. I. rurală, cu media: foarte bine.

b. **Cornel Caceu** cl. I. rurală, cu media: bine.

c. **Constantin Stoichescu** cl. II. rurală, cu media: foarte bine.

Iar preotul *Ștefan Fofiu* dela parohia Talpoș a fost promovat pentru parohii de clasa primă rurală.

Biserica din Cicir a primit, dela județul Arad, prin bunăvoința d-lui prefect, *Colonel Mihail Dobritceanu*, un bine venit și frumos ajutor de 27 000 Lei, pentru pictarea bisericii.

Aceeași biserică a primit, dela comuna politică, cu concursul d-lui notar L. Hessz și prin sprijinul d-lui primpeor Dr. Florian Ștefănică, un ajutor de 14.000 Lei, pentru pictarea locașului dumnezeesc.

Fapte vrednice de luat în seamă și de lăudat.

Rog pe cine are și poate să mă asculte: să-mi dea, pe preț ori în schimb, *Anuarul institutului ped-teologic din Arad pe anul școlar 1915/16*, spre a-mi completa colecția personală.

Gh. Ciuhandu.

Nr. 2133/1938.

Comunicat

Ministerul de Finanțe a trimis către toate autoritățile publice de Stat, două adrese, privitoare la **confeccionarea sigiliilor și a ștampilelor**, — cari adrese le publicăm în celea următoare :

I. Adresa Ministerului de Finanțe No. 31955/937, intrată la Ministerul Cultelor și Artelor sub No. 32967/937: „Domnule Ministru, Falsificările de acte publice au fost inlesnite într'o mare măsură prin confeccionarea sigiliilor și ștampilelor Statului la diverse ateliere, fără nici un control din partea Statului. Pentru înlăturarea acestui neajuns, — s'a acordat Monetăriei Naționale, — prin Decretul-Lege privitor la organizarea și administrarea acelei Regii publice, promulgat cu I. D. Regal No. 3710 și publicat în Monitorul Oficial No. 263 din 13 Noembrie 1937, — dreptul exclusiv de a executa ștampile sau sigilii în relief pentru autoritățile publice de Stat, județ sau comună. Potrivit dispozițiilor art. 5 din Decretul-Lege menționat, aceasta măsură intră în vigoare în termen de 3 luni dela data publicării Decretului în Monitorul Oficial, adică cu începere dela 13 Februarie 1938. Articolul 5 din Decretul-Lege No. 3710/937, prevede: „Monetăria Națională are dreptul exclusiv de a executa ștampile sau sigilii în relief pentru autoritățile publice de Stat, județ sau comună”. „Această dispozițiune se va pune în aplicare în termen de 3 luni dela publicarea în Monitorul Oficial a prezentului Decret”. „Toți cei cari vor contraveni acestei dispozițiuni sunt pasibili de penalitatea prevăzută în art. 393 și urm. din codul penal Regele Carol al II-lea. Funcționarii publici cari au dispus confeccionarea de ștampile sau sigilii ale autorităților în ateliere particulare sunt considerați ca complici și li se vor aplica aceleași pedepse”. „Monetăria Națională are dreptul de control asupra atelierelor particulare de gravură și persoanelor, care exercită această meserie, Ministerul Finanțelor poate aplica, la propunerea Monetăriei Naționale, pe baza proceselor verbale de constatare, dresate de organele de control ale acestui departament, amenzi până la 5.000 Lei, putând dispune chiar și închiderea temporară sau definitivă a atelierului”. „Nimeni nu are dreptul de a instala un atelier de gravură sau a exercita meseria de gravor înainte de a obține autorizația specială a Ministerului de Finanțe, după propunerea Monetăriei Naționale, care se va elibera în condițiunile arătate prin regulament”. „Patronii atelierelor de gravură și lucrătorii gravori, cari lucrează pe cont propriu, sunt obligați a face cerere de înscriere în registrul special al Monetăriei, în termen de 3 luni dela intrarea în vigoare a prezentului Decret. Pentru aplicarea întomai a acestei măsuri legale Vă rugăm să binevoiți a dispune să să aducă dispozițiunile de mai sus la cunoștința organelor dvs. în subordine și a instituțiunilor tutelate de dvs. Ministru Subsecretar de Stat, (ss) D. Alimănișteanu, Director General, (ss) Oghină, p. conformitate, (ss) V. Marinescu”.

II. Adresa Ministerului de Finanțe No. 421798/938, intrată la Ministerul Cultelor și Artelor sub No. 7016/938, este: „Domnule, Sesizați din nou de către Monetăria Națională referitor la dreptul acordat exclusiv acelei instituțiuni prin Decretul-Lege No. 3710/1937, de

a executa ștampile sau sigilii pentru autoritățile publice de Stat, județ sau comună, avem onoare a Vă remite dispozițiunile art. 5 din Decretul-Lege menționat, pe care vi l-am comunicat cu adresa noastră circulară cu No. 316955 din 29 Noembrie 1937. Vă rugăm deci a pune în vedere organelor Dv. în subordine și instituțiunilor tutelate de Dv., că la 13 Februarie 1938, intră în vigoare Decretul-Lege No. 3710/1937 și ca atare, începând dela această dată, orice comenzi de ștampile și sigilii, urmează să fie centralizate și date Monetăriei Naționale. Totodată, Vă facem cunoscut că Ministerul Finanțelor a dat instrucțiuni Dlui consilier controlor de pe lângă acea instituțiune, să nu dea viza de control preventiv pentru nici o cheltueală, privind confeccionarea ștampilelor și sigiliilor executate în atelierle particulare. În acest sens s'a comunicat atât Comisiunii de Economii din acest Departament, cât și Oficiului Central de Licităție. Ministru, p. ss. Oghină, Director General, p. ss. Gheorghiu”.

Ceeace prin aceasta se comunică tuturor organelor și instituțiunilor în subordine, spre știre și conformare.

Arad, la 12 Martie 1937.

† Andrei
Episcop

Nr. 2151/1938

Comunicat

Prin aceasta recomandăm călduros, pentru bibliotecile parohiale și protopopești, și în special fiecărui preot: să se provadă cu merituoaasa lucrare teologică „Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama”, înfățișată de profesorul rector al Academiei teologice din Sibiu, protopop Dr. Dumitru Stăniloae. Lucrarea această a fost relevată și în rubrica bibliografică din No. 10 al organului eparhial.

Mai adăugăm, că lucrarea numită a apărut în două ediții: una completă, având ca anexe patru tratate, traduse, ale sfântului Grigorie Palama. În această formă lucrarea costă 165 lei exemplarul; iar fără de ele numai 110 lei.

Arad, 10 Martie 1938.

† ANDREI
Episcop.

Nr. 2493 | 1038.

Ordin circular

În legătură cu comunicatul Nr. 1734 | 1938 publicat în „Biserica și Școala” Nr. 10 din 6 Martie c. dispunem, ca în cursul *postului Inverii Domnului*, în ziua de Miercuri și Vineri, fără considerare la numărul preoților din parohie, — nici un preot nu are voie a se îndepărta din parohie, întrucât în aceste zile, înainte de amiază în toate bisericile se oficiază liturghia înainte sfântă; iar Miercuri seara: Paraclisul Maicii Domnului și Vineri seara: Acatistul Domnului nostru Isus Hristos.

Unde în parohie sunt mai mulți preoți, toți sunt obligați a lua parte la aceste servicii divine, fără considerare la rândul săptămânii lor.

Arad, 17 Martie 1938.

Consiliul eparhial.